

Критика і бібліографія

ФОРМУВАННЯ НАУКОВИХ ЗНАТЬ ЩОДО ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ГАРМОНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

*(рецензія на навчальний посібник Акіліної О.В. та Ільч Л.М.
"Економіка праці та соціально-трудоі відносини"¹)*

Дисципліна "Економіка праці та соціально-трудоі відносини" входить до складу основних у підготовці фінансистів, бухгалтерів і фахівців, що працюють у сфері малого та середнього бізнесу, і є інструментом ефективного менеджменту персоналу в кожній галузі національної економіки. Головною метою вивчення курсу є формування у студентів системи теоретичних і практичних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення ефективної зайнятості населення та прогресивного розвитку соціально-трудоіх відносин в Україні на всіх рівнях.

Актуальність створення принципово нових підручників з дисципліни "Економіка праці та соціально-трудоіх відносин" зумовлена потребою підготовки фахівців, які володіють новітніми знаннями щодо вирішення проблеми підвищення ефективності праці та гармонізації соціально-трудоіх відносин на всіх рівнях. З огляду на це її зміст охоплює широкий спектр теоретичних і прикладних проблем у сфері праці.

Навчальний посібник О.Акіліної та Л.Ільч "Економіка праці та соціально-трудоіх відносини" є другим виданням, де на основі практичної апробації авторів поглиблено і розширено окремі теми, уточнено деякі положення. Цей підручник підготовлено відповідно до вимог Галузевих стандартів вищої освіти для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Структурно він складається зі вступу, п'ятнадцяти тем, термінологічного словника, предметного покажчика та списку літератури. До кожної теми додається коротка анотація, що розкриває її сутність, зміст теми, ключові слова, контрольні запитання, тести для самостійного розв'язання. Зміст підручника охоплює широкий спектр соціально-економічних проблем і дає можливість у доступній формі донести студентам знання про: процеси та явища, характерні для соціально-трудоіх сфери, та методи їхньої оцінки: сутність та елементи організації праці, структуру населення, зайнятість і безробіття, формування та розвиток сучасних соціально-трудоіх відносин, якість трудоіх життя, соціальний захист, оцінку ефективності та оплату праці, становлення, функціонування та регулювання ринку праці, управління людським і трудоім потенціалом, теоретичні основи механізму функціонування соціального партнерства в Україні, аудит соціально-трудоіх сфери, значення МОП в організації праці та регулюванні соціально-трудоіх відносин тощо.

¹ Акіліна О.В., Ільч Л.М. Економіка праці і соціально-трудоіх відносини : навчальний посібник. – 2-ге вид., допов. і перероб. (Рекомендований Міністерством освіти і науки України для студентів вищих навчальних закладів, лист № 1/11-10442 від 22.12.2009 р.). – К. : Алерта, 2012. – 820 с.

Основний текст рецензованого навчального посібника – це дидактично та методично оброблений і систематизований авторами навчальний матеріал, що вирізняється об'єктивністю, науковістю та стрункою логічною послідовністю. Навчальний матеріал у рецензованому посібнику має виразне методичне спрямування, що враховує розширення обсягу позааудиторної підготовки, як це передбачено вимогами Болонського процесу. Перевагою цього посібника є те, що автори дають чіткі визначення наукових термінів. Це виключає можливість тлумачень, зумовлених різним розумінням одних і тих самих термінів. У посібнику відображено підходи, поняття і терміни, що використовуються в блоці головних законів і нормативних документів, котрі регулюють господарську діяльність підприємств України щодо ефективного використання ресурсів праці. Враховано концептуальні положення, що з'явилися в економічній літературі за останні роки, досвід вітчизняних і зарубіжних підприємств, використано авторські розробки, присвячені розвитку соціально-трудова відносин у сучасному суспільстві. Автори разом із тим не нав'язують читачам стандартних, затертих оцінок, схем, а дають їм можливість виявити своє оціночне бачення явищ і подій, зробити власні висновки.

Навчальний посібник допомагає студентам у якіснішому самостійному навчанні, що, як відомо, також є однією з основних вимог Болонського процесу. Студенти можуть користуватися викладеним матеріалом також при написанні курсових, дипломних і магістерських робіт.

Композиція посібника, подання термінів, прийоми введення до тексту нових понять, використання засобів наочності у посібнику спрямовані не просто на передачу студенту інформації, а й на формування навичок самостійно розвиватися та вдосконалюватися. Питання та завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань, що сформульовані наприкінці кожної теми, дозволяють забезпечити ефективніше опрацювання студентом навчального матеріалу в процесі самостійної роботи, сприяють формуванню практичних прийомів і навичок логічного мислення. Необхідно зазначити, що методично вірно поставлені авторами посібника запитання та завдання є запорукою того, що процес засвоєння знань під час самостійної роботи з книгою зумовить їхнє практичне застосування.

Під час написання навчальних книг необхідно орієнтувати студента на активну пізнавальну діяльність і вміння розв'язувати задачі. У рецензованому навчальному посібнику автори враховують ці вимоги та наводять приклади розв'язання задач.

Також необхідно зазначити, що сьогодні алфавітні покажчики мають стати обов'язковим структурним елементом підручників і навчальних посібників, оскільки вони полегшують користування книгою. Рецензований посібник містить грамотно складений алфавітний покажчик, де наводяться основні терміни і поняття, що зустрічаються у книзі.

Загалом за змістом, структурою, логікою та послідовністю викладання матеріалу навчальний посібник "Економіка праці та соціально-трудова відносини" О.Акіліної та Л.Ільч є оригінальним виданням, що має наукову новизну та практичну цінність. Навчальний посібник написаний кваліфіковано, методично обґрунтовано, у рамках навчальної програми, на належному науково-методологічному рівні.

Близнюк В.В., канд. екон. наук,
старший науковий співробітник,
завідувач відділу соціально-економічних
проблем праці Інституту економіки та
прогнозування НАН України